

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 19-20 травня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

**ПОВНОВАЖЕННЯ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ З
ПИТАНЬ КООРДИНАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПОРЯДКОВАНИХ ЙОМУ
ОРГАНІВ**

Ковальова А.В.

студентка I курсу юридичного факультету

Сумського державного університету

Науковий керівник: Янішевська К. Д.

викладач кафедри СМП юридичного факультету

Сумського державного університету

Міністерство внутрішніх справ України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. МВС є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах:

забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, а також надання поліцейських послуг;

захисту державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні;

цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності;

міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів.

Основними завданнями МВС є забезпечення формування державної політики у сферах:

1) охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку, а також надання поліцейських послуг;

2) захисту державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні;

3) цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності;

4) міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів [1].

До державних органів, які підпорядковані Міністерству Внутрішніх справ належать: Національна поліція, Державна Прикордонна Служба, Державна Служба України з надзвичайних справ, Національна Гвардія України та Державна Міграційна служба.

Розглянемо взаємодію Міністерства внутрішніх справ в питаннях контролю та регулювання діяльності з підпорядкованими йому органами.

У 2015 році було створено Національну поліцію України, яка підпорядковується Міністерству внутрішніх справ України. Міністерство внутрішніх

справ буде виконувати функцію політичного управління, політичної координації і в певній мірі господарського забезпечення Національної поліції, як окремого органу і перетворюється з міністерства міліції в цивільний орган. Відбувається фактичне розділення Національної поліції і МВС. 7 листопада 2015 року набув чинності Закон України "Про Національну поліцію" і Положення про Національну поліцію, затверджене Постановою КМУ 28 жовтня 2015 р. З цього дня міліція в Україні офіційно припинила своє існування [2].

У відповідності до п. 11 Положення про Міністерство внутрішніх справ Міністр внутрішніх справ України у відносинах з поліцією має наступні повноваження:

1) спрямовує та координує здійснення іншими центральними органами виконавчої влади заходів з питань, що належать до компетенції МВС;

2) вносить Прем'єр-міністрові України пропозиції стосовно кандидатур на посади керівників центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовує і координує Міністр, і за пропозицією керівників зазначених органів - пропозиції щодо кандидатур на посади їх заступників, крім заступників керівника Національної поліції;

3) призначає на посаду та звільняє з посади першого заступника та заступників керівника Національної поліції за поданням керівника Національної поліції;

4) погоджує структуру апаратів центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовує і координує Міністр, а також структуру територіальних органів Національної поліції;

5) виконує інші повноваження відповідно до цього Положення та інших законів України [1].

Державна прикордонна служба України (ДПСУ) — правоохоронний орган спеціального призначення, на який покладаються завдання щодо забезпечення недоторканності державного кордону України та охорони суверенних прав України в її винятковій (морській) економічній зоні. Постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 533 було затверджено положення про Адміністрацію Державної прикордонної служби України, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ, який має право на внесення пропозицій на призначення голови Держприкордонслужби, який призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України. Голова Держприкордонслужби має двох заступників, у тому числі одного першого, які призначаються на посаду та звільняються з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України, внесеним на підставі пропозицій Міністра внутрішніх справ. В свою чергу голова Держприкордонслужби вносить на розгляд Міністра внутрішніх справ пропозиції щодо забезпечення формування державної політики у сфері захисту державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні та розроблені Адміністрацією Держприкордонслужби проекти законів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, а також позицію щодо проектів, розробниками яких є інші міністерства. Звітує перед Міністром внутрішніх справ про виконання планів роботи та покладених на Адміністрацію Держприкордонслужби завдань, про усунення порушень і недоліків, виявлених під час проведення перевірок її діяльності, а також про притягнення до відповідальності посадових осіб, винних у допущених порушеннях [3].

Державна служба України з надзвичайних ситуацій (ДСНС України) - один з центральних органів виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики в сферах цивільного захисту, захист населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідацію надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежну та техногенну безпеку, діяльність аварійно-рятувальних служб, профілактику травматизму невинного характеру, а також гідрометеорологічної діяльності [4].

Відповідно до основних завдань ДСНС взаємодіє з МВС шляхом внесення на розгляд Міністра внутрішніх справ пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у зазначених сферах; вносить Міністрові внутрішніх справ пропозиції щодо формування переліку суб'єктів господарювання, галузей та окремих територій, що підлягають постійному та обов'язковому аварійно-рятувальному обслуговуванню, а також порядку здійснення такого обслуговування. ДСНС очолює Голова, який призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України, внесеним на підставі пропозицій Міністра внутрішніх справ, який забезпечує взаємодію ДСНС з визначеним Міністром внутрішніх справ структурним підрозділом МВС, відповідальним за взаємодію з ДСНС; забезпечує додержання встановленого Міністром внутрішніх справ порядку обміну інформацією між МВС і ДСНС та вчасність її подання; звітує перед Міністром внутрішніх справ про виконання планів роботи ДСНС та покладених на неї завдань, усунення порушень і недоліків, виявлених під час проведення перевірок діяльності ДСНС, її територіальних органів, а також про притягнення до відповідальності посадових осіб, винних у допущених порушеннях.

Національна гвардія України - військове формування з правоохоронними функціями, що входить до системи Міністерства внутрішніх справ України (МВС) і призначено для виконання завдань із захисту та охорони життя, прав, свобод і законних інтересів громадян України, суспільства і держави від злочинних та інших протиправних посягань, охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки, а також у взаємодії з правоохоронними органами - із забезпечення державної безпеки і захисту державного кордону, припинення терористичної діяльності, діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань (груп), терористичних організацій, організованих груп та злочинних організацій. Військово-політичне та адміністративне керівництво Національною гвардією України здійснює Міністр внутрішніх справ України. Безпосереднє військове керівництво Національної гвардії України здійснює командувач Національної гвардії України, який одночасно є начальником головного органу військового управління Національної гвардії України. Командувач Національної гвардії України призначається на посаду Президентом України за поданням Міністра внутрішніх справ України та звільняється з посади Президентом України. Керівники структурних підрозділів головного органу військового управління Національної гвардії України, органів військового управління оперативно-територіальних об'єднань та вищих військових навчальних закладів Національної гвардії України призначаються на посаду за погодженням з Президентом України і звільняються з посади Міністром внутрішніх справ України. Керівники військових частин (підрозділів) Національної гвардії України призначаються за погодженням з Міністром внутрішніх справ України та звільняються з посади командувачем Національної гвардії України. Як самостійна силова структура існувала з 1991 по 2000, як військове формування з правоохоронними функціями на базі Внутрішніх військ Міністерства внутрішніх

справ України та залученням нових військових кадрів на добровольчій основі з 13 березня 2014 року. Загальна чисельність — до 60 тисяч військовослужбовців [5].

Державна міграційна служба України (ДМС України) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України. Голова ДМС вносить на розгляд Міністра внутрішніх справ пропозиції щодо забезпечення формування державної політики у сферах міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів, розроблені ДМС проекти законів, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, а також позицію щодо проектів, розробниками яких є інші міністерства. Голова ДМС має двох заступників, у тому числі одного першого, які призначаються на посаду та звільняються з посади Кабінетом Міністрів України за поданнями Прем'єр-міністра України, внесеними на підставі пропозицій Міністра внутрішніх справ.

Отже, аналізуючи стосунки МВС України та її структурних органів можна зробити наступні висновки :

1. Всі розглянуті нами органи є центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ;

2. Всі органи у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства

3. Всі органи роблять внесення на розгляд Міністра внутрішніх справ пропозиції щодо забезпечення формування державної політики у своїх сферах

4. Всі органи очолює Голова, який призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України, внесеним на підставі пропозицій Міністра внутрішніх справ

5. Всі органи звітують перед Міністром внутрішніх справ про виконання планів роботи відповідно до своїх сфер компетенції.

6. Всі Голови призначають на посаду та звільняють з посади за погодженням з

Міністром внутрішніх справ керівників і заступників керівників своїх управлінь.

Таким чином, МВС України безпосередньо здійснює функцію політичного управління, політичної координації роботи центральних органів виконавчої влади. Основне призначення контролю та нагляду полягає не лише в тому, щоб забезпечити законність і дисципліну в діяльності територіальних управлінь МВС України а на основі вивчення стану справ виявити недоліки в роботі та знайти шляхи їх усунення, і в разі необхідності – допомогти розробити та здійснити конкретні заходи щодо покращання відповідної ситуації, надати методичну допомогу у виробленні та прийнятті управлінських рішень.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України: Постанова КМУ від 28.10.2015 року//[Електроний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF>

2. Про Національну поліцію: Закон України // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379;

3. Про Державну прикордонну службу України: Закон України// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, N 27, ст.208;

4. Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій: Постанова КМУ // [Електроний ресурс]. – Режим доступу : <https://docs.dtkr.ua/ua/doc/1215.1299.0>

5. Про Національну гвардію України: Закон України // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 17, ст.594.

ФІНАНСОВІ СИСТЕМИ НІМЕЧЧИНИ Й УКРАЇНИ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

Козинець О. О.

студентка V курсу юридичного факультету

Сумського державного університету

Науковий керівник: Гаруст Ю. В.

д.ю.н., доцент кафедри АГПФЕБ юридичного факультету

Сумського державного факультету

Досконала фінансова система держави – одна з головних умов забезпечення високого рівня життя кожного громадянина. Першоосною стабільної фінансової системи є ефективне функціонування економіки країни. Створення такого злагодженого і раціонального механізму – справа досить складна, оскільки фінансова система – це складна фінансова конструкція, яка вимагає оптимального балансу в ній інтересів як фінансової політики держави, так і економіки. Практика розвинутих країн світу доводить, що становлення їх фінансових систем відбувалося протягом 50-100 років.

Україна після здобуття незалежності взяла курс на перехід від командної до ринкової економіки. В ході ринкових перетворень фінансова система України постійно зазнає певних змін, а оскільки наша держава активно прагне інтегруватися в міжнародний фінансовий простір – то вивчення становлення і функціонування фінансових систем розвинутих країн для трансформації Україною зарубіжного досвіду є явищем надзвичайно актуальним.

Фінансова система - це поняття, що включає в себе сукупність взаємозв'язаних елементів, що мають певні спільні ознаки. У науці відсутні однорідні погляди стосовно визначення фінансової системи. На думку О. Р. Романенко, фінансова система становить собою "сукупність відокремлених, але взаємопов'язаних між собою сфер фінансових відносин, що мають особливості в мобілізації та використанні фінансових ресурсів, відповідний апарат та правове забезпечення" [1, с. 21]. Д.В. Полозенко стверджує, що фінансову систему треба розглядати "як сукупність фінансових відносин, що виникають при мобілізації і використанні коштів держави та суб'єктів господарювання" [2, с. 19]. З іншого боку (в організаційному аспекті), фінансову систему можна розглядати як сукупність органів державної влади та місцевого самоврядування, які здійснюють у межах своєї компетенції керівництво фінансовою діяльністю держави та підприємств, установ, організацій, що беруть у ній участь [3]. Крім того, визначення фінансової системи не закріплено законодавством України, що у свою чергу дає змогу сформувати власне поняття фінансової системи. На нашу думку, фінансова система включає в себе самостійні, але певним чином взаємопов'язані елементи: державні фінанси, місцеві фінанси, фінанси підприємств та фінанси громадян, а також фінансові відносини, які забезпечують мобілізацію, розподіл і використання грошових коштів для виконання завдань і здійснення певних напрямків діяльності держави.

Для ефективного функціонування і розвитку фінансової системи важливе значення має тип держави: унітарна чи федеративна. Як правило унітарна держава має дворівневу фінансову систему, де фінансові відносини регулюються центральною владою та владою на